

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 15 februari 2008

Mål nr

Ö 4009-05

KLAGANDE

Skatteverket
171 94 Solna

MOTPART

BGJ

Ombud: SD

SAKEN

Avvisande av överklagande

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten över Skåne och Blekinges beslut den 29 september 2005
i mål ÖÄ 1902-04

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med upphävande av hovrättens beslut fastställer Högsta domstolen
tingsrättens beslut.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Skatteverket har yrkat att Högsta domstolen med ändring av hovrättens beslut fastställer tingsrättens beslut.

BGJ har bestritt ändring.

SKÄL

BGJ har månadsvis debiterats preliminärskatt och uppmanats att betala beloppen. Eftersom betalning uteblivit har fordringarna av Skatteverket lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Hos Kronofogdemyndigheten har uppkommit förrättningskostnader, bestående av en grundavgift om 500 kr för varje restförd skuld. Såvitt framgår av handlingarna har BGJ sedan år 1998 restförts och påförts grundavgift vid 62 tillfällen.

Sedan BGJ begärt att bli befriad från grundavgifterna prövade Kronofogdemyndigheten hans begäran med utgångspunkt i bestämmelsen i 17 kap. 4 § första stycket utsökningsbalken. Befrielse medgavs inte. I beslutet angavs att detta inte kunde överklagas.

BGJ överklagade beslutet till tingsrätten, som avvisade hans överklagande med motiveringen att ett beslut i en fråga som avses i 17 kap. 4 § första stycket utsökningsbalken enligt 18 kap. 5 § 4 samma balk inte får överklagas.

Genom det överklagade beslutet har hovrätten undanröjt tingsrättens avvisningsbeslut och återförvisat ärendet till tingsrätten för fortsatt behandling. Hovrätten har anfört att det inte är klart att regeln i 17 kap. 4 § första stycket utsökningsbalken är tillämplig på en svarandes ansvar för förrättningskostnader, varför beslutet inte heller kan falla under överklagandeförbudet i 18 kap. 5 § 4.

Enligt 17 kap. 4 § första stycket utsökningsbalken får Kronofogdemyndigheten, om det finns särskilda skäl, medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala förrättningskostnaderna. Bestämmelsen fick sin nuvarande lydelse den 1 januari 1995. I den tidigare lydelsen reglerade bestämmelsen endast möjligheten att befria en sökande från det ansvar för kostnaderna som åläggs denne i 17 kap. 2 §. När det gällde svarandens betalningsskyldighet för kostnaderna fanns före den 1 januari 1995 en regel i 18 § förordningen (1992:1094) om avgifter vid Kronofogdemyndigheten. Den regelns första stycke hade, såvitt nu är av intresse, i huvudsak samma lydelse som nuvarande bestämmelse i 17 kap. 4 § första stycket utsökningsbalken. Beslut enligt dåvarande 18 § första stycket i förordningen fick inte överklagas.

Av förarbetena till 1995 års lagändring framgår att avsikten med ändringen var att enhetligt i utsökningsbalken reglera möjligheterna att medge befrielse från att betala förrättningskostnaderna. Det uttalades att bestämmelsen är avsedd att kunna användas i fråga om såväl sökandens som svarandens ansvar (prop. 1994/95:92 s. 53 och 66).

Genom att 17 kap. utsökningsbalken i övrigt lämnades oförändrat vid

lagändringen år 1995 kom bestämmelsen i 4 § att stå kvar efter under-
rubriken ”Sökandens ansvar för förrättningskostnader”. Övriga bestämmel-
ser under denna rubrik gäller enbart sökandens ansvar. Såväl ordalydelsen
av 4 § som förarbetena ger emellertid klart uttryck för att bestämmelsen
är tillämplig även när som i detta fall det är svaranden som begärt befriel-
se från att betala grundavgift. Kronofogdemyndigheten har också prövat
BGJs begäran med utgångspunkt i bestämmelsen.

Som tingsrätten angett får enligt 18 kap. 5 § 4 utsökningsbalken ett beslut av
Kronofogdemyndigheten i en fråga som avses i 17 kap. 4 § första stycket
inte överklagas. Överklagandeförbudet kan inte anses stå i strid med rätten
till domstolsprövning enligt Europakonventionen. Hovrättens beslut skall
därför upphävas och tingsrättens avvisningsbeslut fastställas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Gertrud Lennander, Torgny Håstad,
Ella Nyström (referent), Per Virdesten och Gudmund Toijer
Föredragande revisionssekreterare: Ulf Lundqvist